

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

- С 2-20.

7. Аташов Б.Х. «Актуальные проблемы продовольственной безопасности». Баку, 2005, 224 с.

8. Госкомстат Азербайджанской Республики «Информационная система о продовольственной безопасности». Бюллетень, № 1, Баку, 2006, с. 212.

РЕЗЮМЕ

У статті, автором вказується роль «Державної Програми про безпеку продовольства Азербайджанської Республіки на 2009-2013 рр.». Так як дана Програма несе в собі подальше достаток якісних харчових продуктів, що є безпечними для людського організму.

Таким чином, постачання населення країни продовольством має вестися двома шляхами: самозабезпеченням за рахунок сільського господарства та імпортом продовольства. Разом з тим, слід враховувати і той факт, що поряд з метою досягнення продовольчої безпеки існує і стратегічна мета, яка полягає у підтримці вітчизняного товаровиробника, і тому, велику увагу слід приділити самозабезпеченості продовольством за рахунок власного аграрного сектора.

Отже, успішний розвиток Азербайджану сьогодні підтверджується багатьма показниками економічного зростання за останні кілька років, найбільша частина якого припадає на частку нафтогазового сектора, що природно для країни, яка видобуває нафту і газ, а також і нафтового сектора.

Ключові слова: продовольча безпека, аграрний сектор, переробні підприємства, агролізинг, нафтовий сектор, фінансова підтримка, економічне зростання.

РЕЗЮМЕ

В статье, автором указывается роль «Государственной Программы о безопасности продовольствия Азербайджанской Республики на 2009-2013 гг.», так как данная Программа несет в себе дальнейшее изобилие качественных пищевых продуктов, являющихся безопасными для человеческого организма.

Таким образом, снабжение населения страны продовольствием должно вестись двумя путями: самообеспечением за счет сельского хозяйства и импортом продовольствия. Вместе с тем, следует учитывать и тот факт, что наряду с целью достижения продовольственной безопасности существует и стратегическая цель, заключающаяся в поддержке отечественного товаропроизводителя, и поэтому, большое внимание следует уделить самообеспеченности продовольствием за счет собственного аграрного сектора.

Следовательно, успешное развитие Азербайджана сегодня подтверждается многими показателями экономического роста за последние несколько лет, наибольшая часть которого приходится на долю нефтегазового сектора, что естественно для страны, добывающей нефть и газ, а также и нефтяного сектора.

Ключевые слова: продовольственная безопасность, аграрный сектор, перерабатывающие предприятия, агролизинг, нефтяной сектор, финансовая поддержка, экономический рост.

SUMMARY

Innovations in the agricultural sector - a pledge to ensure food security in Azerbaijan.

In this article, the author indicates the role of "State Program on Food Security of the Azerbaijan Republic for 2009-2013", because this program is a further abundance of quality food products that are safe for the human body. Thus, the supply of the country's food must be carried out in two ways: self-sufficiency through agriculture and food imports. However, you should consider the fact that, along with a view to achieving food security and the strategic goal there is to support domestic producers and, therefore, great attention should be paid to food self-sufficiency at the expense of its own agricultural sector.

Consequently, the successful development of Azerbaijan now evident from various indicators of economic growth over the past few years, most of which is accounted for by oil and gas sector, which is natural for the country, producing oil and gas, as well as non-oil sector.

Keywords: food-stuffs safety, Agrarian sector, Establishments of processing, Agro leasing, Sector of other oil, Financial support, Economical growth.

ШЛЯХИ РАЦІОНАЛІЗАЦІЇ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ КОМПАНІЙ У МЕЖАХ ЇЇ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ

Гончар В.В., кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки підприємств ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»
Калінін О.В., аспірант, асистент кафедри економіки підприємств ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»

Постановка проблеми. В умовах економічної свободи суб'єктів ринкової економіки, широких можливостей, що відкриваються перед ними, по залученню фінансових ресурсів для реалізації інвестиційних проектів одним з головних завдань компаній є проблема оптимізованої структури фінансових ресурсів.

Виділення невирішеної проблеми. Серед невирішених частин цієї проблем можна зазначити часовий лаг залучення капіталу. Це є актуальним питанням тому, що оптимально обраний час для залучення капіталу до підприємства може значно збільшити його фінансову стійкість як під час економічного зросту так і під час кризи.

Метою наукової статті є формування та розробка системи методів, які б дозволили формувати капітал компанії таким чином, щоб це максимально сприяло підвищенню економічних показників її діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед економістів, які досліджували цю тему слід зазначити Бриггема Ю., Коттл С., Дж. Ван Хорна, Брейлі Р., Бланк І. А.

Результати дослідження. Завдання управління джерелами фінансування життєво важливе для фірм будь-якого розміру і організаційно-правової форми, але особливо для промислових підприємств, що мають організаційно, - правову форму акціонерного товариства. Ця обставина обумовлена тим, що, по-перше, для забезпечення свого зростання вони притягають значний об'єм довгострокового капіталу, що є джерелом високого фінансового ризику, по-друге, мають можливість використовувати найбільшу номенклатуру видів довгострокового капіталу, що зазвичай підрозділяються на дві групи - власні і позикові засоби.

Оптимальна структура капіталу знаходиться у сфері компромісу між досягненням максимально можливої економії на податках, обумовленої залученням кредитів, додатковими витратами, пов'язаними з підвищенням вірогідності виникнення фінансових утруднень із зростанням долі позикових засобів.

При використанні позикових засобів необхідно керуватися наступними загальними правилами:

1. Високо ризиковим фірмам, прибутковість капіталу яких значно коливається, слід за інших рівних умов використовувати позиковий капітал у меншій мірі, чим низько ризиковий.

2. Фірми, що володіють матеріальними, такими, що реалізуються на ринку, активами (наприклад нерухомістю) можуть притягати позиковий капітал більшою мірою, ніж фірми, вартість яких визначається в основному нематеріальними активами. Аналогічно фірми, активи яких можуть служити забезпеченням позик (наприклад, фірми по торгівлі нерухомістю), схильні до інтенсивнішого залучення позикових засобів.

3. За інших рівних умов швидкозрілі акціонерні товариства повинні інтенсивніше використовувати зовнішнє фінансування, оскільки повільне зростання може фінансуватися за рахунок нерозподіленого прибутку, а швидкий зазвичай вимагає залучення додаткових зовнішніх джерел. [4]

Оцінка і порівняння вартості різних елементів капіталу дозволяють вибрати найбільш дешевий спосіб довгострокового фінансування.

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТТЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЇ ЄВРОПИ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСЬКОГО ЕКОНОМІЧЕСЬКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА І ГУАМ

Різні елементи капіталу не лише мають різну вартість, але і один і той же елемент міняє свою вартість з часом у міру зміни ринкової оцінки ризику і ринкової прибутковості.

Одним з найбільш складних питань, з яким стикаються фінансові менеджери, є зв'язок між структурою капіталу, що представляє поєднання позикових і власних джерел засобів, і курсів акцій, тобто зв'язок між вартістю компанії і капіталу.

Якщо акціонерне товариство не використовує позикових засобів (короткострокові позики і кредити, а також стійкі пасиви не враховуються), то її капітал складають власні засоби. Рентабельність власного капіталу практично дорівнює рентабельності активів. Такій організації притаманний так званий виробничий ризик неотримання необхідних прибутків, оскільки на її діяльність чинять вплив:

- мінливість попиту покупців;
- мінливість продажної ціни;
- мінливість витрат на ресурси і можливість у зв'язку з цим регулювати ціну на свою продукцію;
- співвідношення між постійними і змінними витратами.

Постійні витрати майже не міняються при збільшенні або зменшенні попиту на продукцію фірми, а змінні зміни пропорційно зміні об'єму реалізації.

Якщо у складі витрат фірми висока питома вага постійних витрат (що характерно для галузей з високою мірою автоматизації виробництва і капіталоемності), то для нею характерний високий рівень виробничого ризику. Це означає, що при інших незмінних чинниках порівняно невелика зміна об'єму реалізації призводить до істотної зміни і значній коливається показника рентабельності капіталу.[6].

Якщо компанія залучає позикові кошти, то на середню вартість капіталу чинять вплив такі чинники, як:

1. необхідна прибутковість власників позикового капіталу;
2. наявність або відсутність податкових пільг по щорічних платежах за обслуговування позикового капіталу;
3. частка позикового капіталу в загальному капіталі.

Чим дорожче позиковий капітал (вище його вартість), тим більшу прибутковість повинні забезпечити активи акціонерного товариства для щорічних платежів власникам капіталу.

При довгострокових джерелах покриття активів співвідношення різних елементів капіталу у відсутності нового капіталу зберігаються протягом тривалого часу. Але і притягаючи новий капітал, фірми прагнуть зберегти цільове співвідношення між власним і позиковим капіталом.

У оцінці капіталу розрізняють середню і граничну вартість капіталу. Середня вартість капіталу - це поточна вартість капіталу, тобто вартість капіталу акціонерного товариства, що функціонує в даний момент. Якщо організація повністю здійснює за рахунок власних засобів, то для поточної оцінки прогнозованих грошових потоків як ставка дисконтування використовується необхідна прибутковість власників капіталу. Вона і є вартістю капіталу цієї організації.[1]

Оцінка середньої (поточною) вартості капіталу використовується в наступних випадках:- при ухваленні інвестиційних рішень, що не мають істотно ризику власників капіталу (наприклад, ставка дисконтування для оцінки чистого поточного доходу інвестиційного проекту з тим же рівнем ризику, що і здійснювана діяльність, наприклад, проекту розширення діяльності або заміни діючого устаткування новим), :

-при порівнянні компаній і ухваленні рішень про злиття, наприклад для монополізованої організації вартість капіталу буде менше, ніж для немонополізованої, із-за меншого ризику отримання грошових потоків і відповідно, меншій необхідній прибутковості.

- при поточній оцінці капіталу як ставки дисконтування грошових потоків отримуваних усіма власниками капіталу;

-при ухваленні фінансових рішень (про обмін старих облигацій нового випуску, обґрунтування величини чистого оборотного капіталу).

Компанія не може притягнути необмежене число працівників цієї кваліфікації при фіксованій заробітній платі і відповідно, неможливо безмежно збільшувати капітал при його постійній вартості. Теоретично, із-за обмеженості фінансових ресурсів на ринку залучення кожної нової грошової одиниці повинне обходитися дорожче. Проте до певного розміру капіталу вартість його може змінюватися.

Вартість кожної одиниці нового капіталу визначається граничною вартістю капіталу як середньозважена для усіх елементів капіталу, а не тільки тих, що покривають нові активи або проект.

При оцінці інвестиційних проектів як ставка дисконтування повинна використовуватися гранична вартість капіталу. Якщо даний проект по мірі ризику відрізняється від колишніх проектів фірм, то гранична вартість елементів капіталу відрізнятиметься від їх граничної вартості, а гранична вартість усього капіталу корпорації - від поточної середньої вартості капіталу.[6]

Якщо ризик не міняється або міняється трохи (наприклад, при розширенні діючого виробництва), то як ставка дисконтування може використовуватися поточна середня вартість капіталу. Фактично це означає, що капітал притягується у вигляді існуючих на даний момент джерел. У зв'язку з тим, що поточна вартість капіталу оцінити набагато легше, ніж граничну, на практиці часто при оцінці інвестиційних проектів як ставка дисконтування застосовується поточна середня вартість капіталу корпорації.

Коли фірма залучає позикові кошти, то на утримувачів акцій накладається додатковий ризик, який називається фінансовим. Підвищення ризику неотримання необхідного рівня прибутковості або повернення позикових засобів в строк компенсується збільшенням очікуваної прибутковості власного капіталу в результаті виключення відсотків за кредит з прибутку оподаткування.[3]

Рівень прибутковості власного капіталу залежить від фінансового левериджа (важеля). Ефект фінансового левериджа, у свою чергу, залежить від співвідношення між позиковим і власним капіталом фірми, а також від різниці між рентабельністю активів і ціною позикового капіталу (відсотка за кредит.) Якщо така різниця позитивна, то рентабельність власного капіталу росте, і тим більшої міри, чим більше співвідношення між позиковим і власним капіталом. Але якщо така різниця негативна, то рентабельність різко знижується або стає негативною.

Чим більше доля позикових засобів і чим вище процентна ставка за кредит, тим більше вірогідність того, що падіння рентабельності і прибутку приведе до фінансових утруднень. Це підвищує ціну капіталу і зменшує поточну вартість фірми.

Отже, управління вартістю капіталу є одним із самостійних напрямів підвищення ринкової вартості підприємства, що є однією із цілей управління його прибутковістю.

Ефективним може бути не розрахунок якогось одного показника, а створення системи показників. Тому була класифікована та об'єднана система показників за групами, які впливають на фінансову стійкість.

Ця система показників може бути пристосована для різних типів компаній, але більш всього вона корисна для підприємств реального сектору економіки і в першу чергу металургійним компаніям. Однією з головних особливостей функціонування компаній у сфері ГМК є нестабільність а циклічність ринку тому постійний моніторинг, є частиною їх діяльності.

У таблиці 1 відображені показники з середніми для приватних та публічних металургійних компаній значеннями, їх ваговими коефіцієнтами за ступінню важливості, а також зазначено середнє значення для всіх компаній.

ПРОБЛЕМИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

Таблица 1.

Система показателей финансовой стабильности для разных типов компаний

	Найменування показника	Важливість показника	Середнє значення для приватних компаній	Середнє значення Для публічних компаній	Рекомендоване значення
Показники ліквідності					
1	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2	0,11-0,15	0,18-0,06	0,2-0,5
2	Коефіцієнт термінової ліквідності	0,1	0,15-0,4	0,23-0,91	0,3-1
3	Коефіцієнт поточної ліквідності	0,5	0,8-1,2	1,2-2,5	1-2
4	Чистий оборотний капітал	0,2	>1	>1	>1
Показники фінансової автономії					
5	Коефіцієнт фінансової незалежності	0,55	0,2-0,6	0,51-0,7	0,2-0,5
6	Коефіцієнт довгострокових зобов'язань до активів	0,2	0,2-0,3	0,3-0,4	0,1-0,3
7	Коефіцієнт сумарних зобов'язань до власного капіталу	0,12	0,5-0,7	1,5-2	0,25-1
8	Коефіцієнт довгострокових зобов'язань до позаобігових активів	0,03	0,4-0,9	1-1,3	>0,5
9	Коефіцієнт покриття відсотків	0,1	10-11	4-5	>1
Показники рентабельності					
10	Коефіцієнт рентабельності продажів	0,15	7-13	7-10	>15
11	Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,25	14-19	15-20	>18
12	Коефіцієнт рентабельності активів підприємства	0,25	7-10	15-20	>12
13	Коефіцієнт рентабельності оборотних активів	0,05	25-35	15-25	>15
14	Коефіцієнт рентабельності внеоборотних активів	0,1	15-16	13-20	>15
15	Коефіцієнт рентабельності інвестицій	0,1	11-14	7-9	>25
16	Коефіцієнт рентабельності продажів по маржинальному доходу	0,1	28	50-70	>19
Показники використання активів					
17	Коефіцієнт оборотності робочого капіталу	0,5	9,5-10,5	1-3	>1
18	Фондовіддача	0,05	1,05	1-1,5	>1
19	Коефіцієнт оборотності активів	0,05	0,7-0,9	0,6-1	>0,5
20	Коефіцієнт оборотності запасів	0,15	5-6	2-4	>1
21	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	0,02	0,01-0,05	0,05-1,15	>0,1
22	Прибуток на акцію	0,03	0,03	НД	
23	Дивіденди на акцію	0,1	0,03	НД	
24	Співвідношення ціни акції і прибутку	0,05	1/8	1/4 – 1/5	1/5
25	Коефіцієнт виплати	0,05	0,01-0,05	0,05-1,15	>0,1

Оцінка фінансової стійкості підприємства має на меті об'єктивний аналіз величини та структури активів і пасивів підприємства і визначення на цій основі міри його фінансової стабільності й незалежності, а також відповідності фінансово-господарської діяльності підприємства цілям його статутної діяльності. Основним методом, що використовується у процесі оцінки фінансової стійкості, є метод відносних показників. Усі відносні показники фінансової стійкості підприємства поділяють на дві групи:

Одним з чинників, що впливають на формування структури капіталу, є різне уявлення про оптимальність структури капіталу у власників, топ-менеджерів, кредиторів. Зміна структури капіталу часто використовується ними в різних цілях: топ-менеджери можуть збільшувати частку позикового капіталу щоб перешкоджати ворожому поглинанню фірми, що не вигідно кредиторам, оскільки великий борг підвищує фінансовий ризик фірми. Тому замість терміну "оптимальна" багато економістів використовують поняття "цільова" структура капіталу. Цільовою структурою капіталу зазвичай називають таке співвідношення власних і позикових засобів, до якого фірма прагне або підтримує для вирішення поставлених завдань.[2]Отже, про оптимальну структуру капіталу можна говорити тоді, коли заощаджені на податках грошові кошти компенсують витрати банкрутства. Окрім витрат, пов'язаних з фінансовими утрудненнями, в реальності існують трансакційні витрати підприємств. До того ж інформація і доступ до кредитних ресурсів не можуть бути однаковими для приватних осіб і корпорацій.

Таким чином, оптимальна структура капіталу конкретного підприємства залежить від багатьох чинників, комбінація яких призводить до того, що воно ((підприємство) далеко не завжди прагне використовувати переваги позикового фінансування, а вважає за краще удаватися до інших джерел збільшення їх капіталу.

Доцільно вважати, що доля позикових засобів в капіталі організацій не повинна перевищувати 40%, тобто пропорція позикового і власного капіталу має бути 40: 60, що відповідає коефіцієнту заборгованості 0,6. При такому значенні цього показника фондовий ринок максимально оцінює курсову вартість компанії. Інші показники фінансового ризику відображені в таблиці 2

Таблица 2.

Залежність фінансового ризику та капіталізації компанії від частки позикового капіталу

№	Показник	Значення					
		10≤D≤25	25≤D≤30	30≤D≤40	40≤D≤50	50≤D≤65	65≤D≤75
1	Доля позикових коштів в структурі капіталу(D), %						
2	Фінансовий ризик	низький	низький	середній	середній	високий	високий
3	Темпи зростання капіталізації	низький	середня	висока	висока	висока	низька

Структура і ціна капіталу більшості українських компаній значно відрізняються від зарубіжних аналогів. Ціна власного капіталу на заході висока, а в Україні - низька, проте власних джерел підприємствам в Україні не вистачає не лише на інвестиційну, але і на поточну діяльність.

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

З позикових джерел фінансування на заході переважають довго і середньострокові кредити, облігаційні позики. При цьому ціна цих джерел доступна нормально працюючому підприємству, тоді як в Україні банківські кредити із-за їх високої ціни недоступні більшості підприємств, а облігаційні позики не набули широкого поширення з багатьох причин.

Збільшення долі позикових засобів у фінансуванні інвестиційної діяльності підприємств повинне стати невід'ємною частиною процесу вдосконалення структури їх капіталу.

Виходячи зі свого ставлення до фінансового ризику керівництво підприємства обирає один з розглянутих варіантів фінансування активів. Враховуючи, що на сучасному етапі довгострокові позики підприємствам практично не надаються, тоді обрана модель фінансування активів буде представляти співвідношення власного та позикового (короткострокового) капіталу.

Таким чином, вирішення проблеми визначення розміру кредитних ресурсів, що залучаються, залежить від розрахунку оптимального співвідношення позикових та власних коштів, яке б максимізувало фінансову рентабельність підприємства і знижувало середньозважену ціну капіталу (що підвищить ціну підприємства), від обрання "найдешевшої" політики фінансування активів (мінімізації рівня фінансових ризиків) та від формування цільової структури капіталу.

Висновки:

Важливість оцінки вартості капіталу при в процесі здійснення фінансової діяльності визначає необхідність коректного розрахунку цього показника на всіх етапах розвитку підприємства.

Ефективне використання капіталу є одним з головних стратегічних завдань промислового підприємства, та ефективне співвідношення власного та позикового фінансування може значно збільшити фінансову конкурентоспроможність підприємства.

Всі напрями фінансової стратегії формування та управління структурою капіталу підприємства повинні бути гнучкими по відношенню до умов швидкозмінного зовнішнього середовища і внутрішнього потенціалу підприємства, бути узгодженими між собою, але, перш за все, сфокусовані на основній стратегічній меті підприємства – максимізації його поточної ринкової вартості та прибутковості.

Спостереження за динамікою вказаних показників дозволить коригувати цільову фінансову структуру капіталу і приймати певні управлінські рішення. Тим самим, це слугуватиме ефективним інструментом оптимізації фінансової структури капіталу у наступних періодах.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Ван Хорн Дж. Основы управления финансами / Дж. Ван Хорн : [пер. с англ.], - М.: Финансы и статистика, 2000. - 800 с.
2. Ван Хорн Дж. Основы управления финансами / Дж. Ван Хорн : [пер. с англ.], - М.: Финансы и статистика, 2000. - 800 с.
3. Бланк И.А. Управление активами и капиталом предприятия / И. А. Бланк. Т.2. - 2-е изд., стер. - М.: Омега-Л, 2008. - 448 с.
4. Бланк И. А. Финансовая стратегия предприятия / И.А. Бланк - К.: «Ника-Центр», 2004.-711 с.
5. Бланк И. А. Финансовый менеджмент / И.А. Бланк - К.: «Ника-Центр», Эльга 2001. - 528 с.
6. Бригхем Ю. Финансовый менеджмент / Ю. Бригхем, Л. Гапенски : полный курс: В 2-Х т./-М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. -527 с.Т.1. 497 с.
7. Коттл С. Анализ ценных бумаг. / С. Коттл - М.: Олимп-бизнес, 2000. - С.613.
8. Брейли Р. Принципы корпоративных финансов / Р. Брейли, С. Майерс : [пер. с англ.] - М.: Олимп-бизнес, 2008. - 1008 с.

РЕЗЮМЕ

Стаття присвячена аналізу шляхів раціоналізації структури капіталу. Виявлено оптимальні періоди залучення коштів. Відображено залежність об'єму позикових коштів та фінансовим ризиком для компанії.

Ключові слова: позиковий капітал, власний капітал, кредити, структура капіталу, фінансова стійкість, фінансування.

РЕЗЮМЕ

Статья посвящена анализу путей рационализации структуры капитала. Выявлены оптимальные периоды привлечения средств. Отображена зависимость объема ссудных средств и финансовым риском для компании.

Ключевые слова: ссудный капитал, собственный капитал, кредиты, структура капитала, финансовая устойчивость, финансирование.

SUMMARY

The article is dedicated to the analysis of company's capital structure ways of rationalization. Periods of getting investments were defined. Dependence of loan's capital volume was described in connection with a company's financial risk.

Keywords: loan capital, equity, credits, capital structure, financial strength, financing.

ЗБІЛЬШЕННЯ ЧИСЕЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ ЯК ФАКТОР АКТИВІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Горохова Т.В., аспірант ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»

Постанова проблеми. Сучасний етап соціально-економічного розвитку багатьох країн світу характеризується значним загостренням проблеми їх сталого розвитку. Причиною є глобалізація економіки, яка віддзеркалюється через проблеми забезпечення стійкої конкурентної позиції підприємств на світових ринках, а також підтримка лояльного ставлення споживачів до вироблених продукції та послуг. Ці завдання можуть бути вирішені тільки в рамках системного, збалансованого підходу до розвитку економіки, суспільства і навколишнього середовища.

Об'єктивною причиною розширення діяльності організацій є необхідність інтеграції різних бізнес-процесів і зростаюча роль інтелектуального капіталу. Впровадження корпоративної соціальної відповідальності є основою для сталого розвитку підприємств та регіону-присутності, крім того, це один з визначальних факторів вдалого виходу компаній на міжнародні ринки.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика сталого розвитку підприємств і корпоративної соціальної відповідальності розглядалися в роботах зарубіжних і вітчизняних авторів М. Альберта, І. Ансоффа, А. Архіпова, М. Бенота, К.Девіса, Г. Демсеца, Р.Коуза, М. Фрідмана, Ф. Хедоурі, А.І. Архіпова, В.І. Вернадського, А.В. Грачова, А.Е. Костіна, Н.Крічевського, В.А. Малигіна, І. Соболева, С. Туркіна та ін.

Різні дослідницькі проекти в цій галузі проводять провідні міжнародні та вітчизняні організації: Інформаційний центр ООН, Accountability, Sustainability, Global Reporting Initiative, Світовий Банк, ЮНЕСКО, Міністерство соціальної політики України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Український союз промисловців та підприємців, тощо.

Аналіз літератури показує розглянутість проблеми етики бізнесу, стратегічної ролі відповідальної поведінки компанії. Розроблено концептуальні підходи, що дозволяють пов'язати різні елементи соціальної активності бізнесу в єдину систему корпоративної соціальної відповідальності. Однак для практичної інтеграції корпоративної соціальної відповідальності зі стійким розвитком необхідно подальше дослідження, в першу чергу, розробка методів, моделей адаптивного росту числа підприємств, зорієнтованих на соціально-економічно-екологічно відповідальну діяльність.

Ціль статті – забезпечення стійкої конкурентної позиції українських підприємств на світових ринках шляхом формування адаптивної моделі.